

Biologia. Klasa 6**Wymagania na poszczególne oceny**

Lp.	Dział	Ocena	Wymagania
1.	Różnorodność i jedność świata zwierząt	dopuszczająca	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">- wymienia wspólne cechy zwierząt- wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowy od bezkręgowych- wyjaśnia, czym jest tkanka- wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych- przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem- wymienia rodzaje tkanki łącznej- wymienia składniki krwi- przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem- wskazuje miejsce występowania płazińców- rozpoznaje na ilustracji tasiemca- wskazuje środowisko życia nicieni- rozpoznaje na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt- rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt- wskazuje środowisko życia pierścienic
		dostateczna	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">- przedstawia poziomy organizacji ciała zwierząt- podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych- wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej- opisuje budowę wskazanej tkanki- przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem- wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie- opisuje składniki krwi- przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem- wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca- wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu- opisuje na podstawie schematu cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego- wskazuje charakterystyczne cechy nicieni- omawia budowę zewnętrzną nicieni- wymienia choroby wywołane przez nicienie- wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic- wyjaśnia znaczenie szczecinek
		dobra	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">- definiuje pojęcia <i>komórka</i>, <i>tkanka</i>, <i>narząd</i>, <i>układ narządów</i>, <i>organizm</i>- na podstawie podręcznika przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej- określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem- wskazuje zróżnicowanie w budowie tkanki łącznej- omawia funkcje składników krwi- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki- omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia- wyjaśnia znaczenie płazińców

			<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca - wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu - wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk” - omawia środowisko i tryb życia pijawki - na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodełko i wyjaśnia jego rolę
		bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce - charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców - podaje przykłady szkieletów bezkręgowców - charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych - rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych - omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem - omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej - charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki - charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców - omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem - charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie - omawia znaczenie profilaktyki - wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia - charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic
		celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje stopniowo komplikującą się budowę ciała zwierząt - na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej - na podstawie ilustracji analizuje budowę tkanek zwierzęcych - wykazuje związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych - wykazuje związek istniejący między budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje oraz opisuje elementy tkanki widziane pod mikroskopem - analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez płazińce - ocenia znaczenie płazińców w przyrodzie i dla człowieka - analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez nicienie - charakteryzuje znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka - ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
2. 3.	Stawonogi i mięczaki	dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt - wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów - wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów - wymienia główne części ciała skorupiaków - rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów - wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów - wylicza środowiska życia owadów - rozpoznaje owady wśród innych stawonogów

		<ul style="list-style-type: none"> - wymienia środowiska występowania pajęczaków - rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów - wymienia miejsca występowania mięczaków - wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka
	dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia miejsca bytowania stawonogów - rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki - wskazuje środowiska występowania skorupiaków - opisuje budowę zewnętrzną skorupiaków - wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów - na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka - wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków - omawia sposób odżywiania się pajęczaków - omawia budowę zewnętrzną mięczaków - wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków
	dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów - przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki - opisuje funkcje odnoży stawonogów - nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego - omawia wskazane czynności życiowe - na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach - na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka - na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków przedstawionych w podręczniku - na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe pajęczaków - na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu omawia czynności życiowe mięczaków
	bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje wskazane czynności życiowe stawonogów - omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków - wymienia cechy adaptacyjne wskazanej grupy stawonogów - wyjaśnia, czym jest oko złożone - wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia - wymienia znaczenie skorupiaków w przyrodzie - wykazuje związek istniejący między budową odnoży owadów a środowiskiem ich życia - na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka - omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli - charakteryzuje odnoża pajęczaków - wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów - omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka
	celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne - analizuje cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk - charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka

			<ul style="list-style-type: none"> - analizuje budowę narządów gębowych owadów i wykazuje jej związek z pobieranym pokarmem - ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka - analizuje elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazuje ich przystosowania do środowiska życia - rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków - konstruuje tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków
4.	Kręgowce zmiennocieplne	dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wodę jako środowisko życia ryb - rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych - wymienia kilka gatunków ryb przedstawionych w podręczniku - nazywa rybę wskazywaną przez nauczyciela - wskazuje środowisko życia płazów - wymienia części ciała płazów - wskazuje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe - wymienia środowiska życia gadów - omawia budowę zewnętrzną gadów - wskazuje na ilustracji jaszczurki, krokodyla, węże i żółwie
		dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb - przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych - podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby - podaje nazwę ryby dwuśrodowiskowej - na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza - wymienia stadia rozwojowe żaby - podaje przykłady płazów żyjących w Polsce - wymienia główne zagrożenia dla płazów - wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością - rozpoznaje gady wśród innych zwierząt - określa środowiska życia gadów - podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów
		dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu omawia czynności życiowe ryb - nazywa płetwy i wskazuje ich położenie - opisuje proces wymiany gazowej u ryb - kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby - wymienia kilka nazw gatunkowych ryb żyjących w Bałtyku - charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie - omawia wybrane czynności życiowe płazów - rozpoznaje na ilustracji przykłady płazów ogoniastych, bezogonowych i beznogich - omawia główne zagrożenia dla płazów - opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie - omawia tryb życia gadów - omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady - wskazuje sposoby ochrony gadów
		bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega zmiennocieplność ryb - omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło - omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje zagrożenia i konieczność ochrony ryb - omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie

			<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy - charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie - wskazuje sposoby ochrony płazów - charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów - analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów - charakteryzuje gady występujące w Polsce - wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji
		celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przystosowania ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie - wykazuje związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania - wyjaśnia, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach - wykazuje związek istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennościannością - ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka - wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat płazów żyjących w Polsce - analizuje pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody - wykazuje związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia - ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka
5.	Kręgowce stałocieplne	dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków - na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków - rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy - wymienia przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach - wskazuje środowiska występowania ssaków - na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków - wymienia przystosowania ssaków do zróżnicowanych środowisk ich bytowania
		dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje piór - wymienia elementy budowy jaja - wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne - ocenia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie - wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki - określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne - wymienia wytwory skóry ssaków - wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem - nazywa wskazane zęby ssaków
		dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia przystosowania ptaków do lotu - omawia budowę piór - wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków - wykazuje rolę piór w utrzymaniu stałocieplności - omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje zagrożenia dla ptaków - na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków - wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności

		<ul style="list-style-type: none"> - omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków - rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje - wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody
	bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją - wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków - wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków - wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu - omawia sposoby ochrony ptaków - opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia - charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków - identyfikuje wytwory skóry ssaków - omawia znaczenie ssaków dla człowieka - wymienia zagrożenia dla ssaków
	celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykazuje związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu - rozpoznaje na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę - wykazuje związek między stałocielnością ptaków a środowiskiem i trybem ich życia - korzysta z aplikacji do oznaczania popularnych gatunków ptaków - analizuje związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością - analizuje funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk zajmowanych przez ssaki - analizuje zagrożenia ssaków i wskazuje sposoby ich ochrony - wykazuje przynależność człowieka do ssaków